यस्तपस्यते Ki. 14. 21. –2 Chance, accident; usually used in the instrumental singular in this sense and translated by 'accidentally', 'by chance'; किन्नरमिथुनं यदृच्छयाऽद्राक्षीत् K. 'chanced or happened to see' &c; वसिष्ठधेनुश्च यदृच्छयाऽऽगता श्रुतप्रभावा ददृशेऽथ नन्दिनी R. 3. 40; V. 1. 10; Ku. 1. 14; U. 5. 16. –Comp. –अभिज्ञः voluntary or self-offered witness. –शब्दः a proper name, a word like डित्थ, यज्ञदत्त &c. which denotes neither a genus nor species, nor any quality, action &c; असंपादयतः कंचिदर्थं जातिक्रियागुणैः। यदृच्छाशब्दवत् पुंसः संज्ञायै जन्म केवलम् Śi. 2. 47. –संवादः 1 accidental conversation. –2 spontaneous or incidental intercourse, accidental meeting.

यदृच्छातस् *ind.* Accidentally, by chance.

यदृच्छिकः A son who offers himself for adoption.

यन्तृ *a.* [यम्-तृच्] 1 Restraining, curbing, controlling. –2 Guiding, directing. –*m.* 1 A director, governor, ruler. –2 A driver (as of an elephant, carriage &c.), coachman, charioteer; यन्ता गजस्याभ्यपतद् गजस्थम् R. 7. 37; अथ यन्तारमादिश्य धुर्यान् विश्रामयेति सः 1. 54; Bhāg. 8. 11. 17; Ki. 7. 32; सव्योऽपि सानुनयमाकलनाय यन्त्रा Śi. –3 An elephant-driver or rider.

यन्त्र् 1, 10 U. (यन्त्रति-ते, यन्त्रयति-ते) 1 To restrain, curb, check; शापयन्त्रितपौलस्त्यबलात्कारकचग्रहैः R. 10. 47. –2 To bind, fasten. –3 To force, oblige, compel.

यन्त्रम् [यन्त्र्-अच्] 1 That which restrains or fastens, any prop or support, a stay; as in गृहयन्त्र (see the quotation under this word.). –2 A fetter, band, fastening, tie, thong, rein; छेदने चैव यन्त्राणाम् Ms. 8. 292. –3 A surgical instrument, especially a blunt instrument (opp. शस्त्र). –4 Any instrument or machine, an appliance, a contrivance, implement in general; कूपयन्त्र Mk. 10. 60 'a machine for drawing up water from a well'; so तैल° (cf. यन्त्रं तिलपीडनकम् Chandu Paṇdita on N. 10. 6; 22. 87); जल° &c. –5 A bolt, lock, key; यन्त्रैरुद्घाटयामास सोऽपश्यत् तत्र बालकम् Mb. 3. 309. 6. –6 Restraint, force. –7 An amulet, a mystical or astronomical diagram used as an amulet. –8 A boring machine; दन्तौघयन्त्रोद्भवश्वभ्राली N. 22. 150. –Comp. –आरूढ *a.* mounted on the revolving engine; भ्रामयन् सर्वभूतानि यन्त्रारूढानि मायया Bg. –आलयः a printing-press. –उपलः a mill, mill-stone. –करण्डिका a kind of magical basket. –कर्मकृत् *m.* an artist, artisan. –कोविदः a mechanist; Rām. 2. 80. 2 (com. यन्त्रकोविदाः क्षेपणीयादियन्त्रकरणकुशलाः). –गृहम् 1 an oil-mill. –2 a manufactory. –3 a torture-chamber; Buddh. –गोलः 1 a kind of pea. –2 a canon-ball. –चेष्टितम् any magical work, an enchantment. –तक्षन् *m.* 1 a constructor of machines. –2 a preparer of charms. –तोरणम् a mechanical arch (fitted with contrivances to move it). –दृढ *a.* secured by a bolt (as a door). –धारागृहम् a room fitted with shower-bath; a bath-room. –नालम् a mechanical pipe or tube. –पुत्रकः, –पुत्रिका a mechanical doll, a puppet furnished with contrivances, such as strings, for moving the limbs. –पेषणी a hand-mill. –प्रवाहः an artificial stream of water; यन्त्रप्रवाहैः शिशिरैः परीतान् R. 16. 49. –बद्ध *a.* having a mechanical contrivance; यन्त्रबद्धतलावपातं कारयेत् Kau. A. 1. 20. –मार्गः a canal or an aqueduct. –मुक्तम् a kind of weapon. –विधिः *m.* the science of surgical instruments. –शरः an arrow or any missile shot off by means of machinery. –सद्मन् *n.* an oil-mill. –सूत्रम् the cord attached to the mechanism of a doll or puppet.

यन्त्रकः [यन्त्र्-ण्वुल्] 1 One well acquainted with machinery. –2 A mechanist; Rām. 2. 80. 1 (com. यन्त्रका जलप्रवाहादियन्त्रणसमर्थाः). –3 A restrainer, controller, subduer. –कम् 1 A bandage (in medic.). –2 A turner's wheel or lathe. –3 A hand-mill. –4 A sack; निधीयमाने भरभाजि यन्त्रके Śi. 12. 9.

यन्त्रणम्, –णा [यन्त्र्-ल्युट् वा टाप्] 1 Restraining, curbing, stopping; करयन्त्रणदन्तुरान्तरे व्यलिखच्चञ्चुपुटेन पक्षती N. 2. 2. –2 A restraint, restriction; check; ह्रीयन्त्रणां तत्क्षणमन्वभूवन्नन्योन्यलोलानि विलोचनानि Ku. 7. 75; R. 7. 23; गुरुजनयन्त्रणा K. 94. –3 Fastening, binding (बन्ध); निबिडपीनकुचद्वययन्त्रणा तमपराधमधात् प्रतिबध्नती N. 4. 10. –4 Force, compulsion, constraint, trouble, pain or anguish (arising from compulsion); अलमलमुपचारयन्त्रणया M. 4. –5 Guarding, protecting. –6 A bandage.

यन्त्रणी, –यन्त्रिणी A wife's younger sister.

यन्त्रिका (= यन्त्रणी above) कनिष्ठा श्यालिका हाली यन्त्रिका केलिकुञ्चिका Hemachandra.

यन्त्रित *p. p.* [यन्त्र्-क्त] 1 Restrained, checked, curbed, controlled, confined. –2 Fastened, bound; धन्या वयं यदस्माकं स्नेहकारुण्ययन्त्रिताः Mb. 3. 1. 33. –3 Fettered, chained. –4 Subject to. –5 Instigated; तेनैव शत्रुं जहि विष्णुयन्त्रितः Bhāg. 6. 11. 20. –6 Disciplined by rules; ब्राह्मणं यन्त्रिता राजन्नुपस्थास्यामि पूजया Mb. 3. 304. 1. –7 Drawn well (दृढाकृष्ट); ततः शरैर्दीप्तमुखैर्यन्त्रितैरनुमन्त्रितैः Mb. 3. 167. 26. –8 Attracted; अथवा मदभिस्नेहाद् भवत्यो यन्त्रिताशयाः Bhāg. 10. 29. 23. –Comp. –कथ, –वाच् *a.* 'tongue-tied', forced to be silent.

यन्त्रिन् *a.* or *s.* 1 Furnished with harness or trappings (as a horse). –2 One who pains, a tormentor. –3 One who possesses an amulet.

यभ् 1 P. (यभति) To cohabit, have sexual intercourse with; देवाः कं जहसुर्वीक्ष्य सुतां यभितुमुद्यतम् Bhāg. 10. 85. 47; 3. 20. 26; यभस्व नित्यं यदि शक्तिरस्ति चेत् दिने दिने गच्छति नाथ यौवनम् Subhas.

यभनम् Sexual intercourse, copulation.